

4. Василенко В.О. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник / В.О. Василенко, В.Г. Шматько / За ред. В.О. Василенко – К. : Центр навчальної літератури, 2005 – 440 с.

5. Кошельник В.М. Сутність та значення організаційної культури у системі управління підприємством в умовах транзитивної економіки / В.М. Кошельник // Вісник СНАУ — 2011. — N 6/1 (48). — С. 31 - 35.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Титарчук І.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
НУБіП України, м. Київ, Україна*

Щоб забезпечити конкурентоспроможність і сталий розвиток будь-якої галузі в умовах прискорення глобалізації та інтеграції в європейський простір слід реалізувати певні розробки на інноваційній та інвестиційній основі. Комбінація інвестицій та інновацій поєднується в інноваційні технології та сучасне виробництво, при цьому інноваційні продукти слід розглядати як найважливішу умову для ефективного функціонування вітчизняного сільського господарства та інших галузей агропромислового сектора у відкритому конкурентному середовищі.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоспроможної продукції [1].

Процеси трансформації власності й господарських механізмів накладають істотні корективи на формування різних форм господарювання в різних галузях економіки. Зокрема, складний структурний характер форм господарювання як економічної категорії, що визначена чинним законодавством, не дає змоги однозначно їх класифікувати. Вони, головним чином, класифікуються за рядом основоположних ознак, що відображають їхні взаємовідносини з чинниками зовнішнього і внутрішнього середовища (табл. 1).

Як основний критерій класифікації форм господарювання слід розглядати виробничі відносини, суть яких відображається в системі цілей сільськогосподарського виробництва, що поетапно трансформуються в класичні форми господарювання.

В Україні найбільшу питому вагу серед форм сільськогосподарських підприємств мають товариства з обмеженою відповідальністю, яким належить близько 40—50% земель. Другою формою господарювання за площею сільськогосподарських угідь (16—20%) є приватні підприємства. Серед нових форм господарювання на селі кожне п'яте — це приватне підприємство з орендними відносинами (приватно-орендне).

Класифікація організаційно-правових форм господарювання

<i>Назва</i>	<i>Форма господарювання</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
Підприємства	Фермерське господарство Приватне підприємство Державне підприємство Казенне підприємство Комунальне підприємство Дочірнє підприємство Іноземне підприємство
Господарські товариства	Акціонерне товариство Відкрите акціонерне товариство Закрите акціонерне товариство Державна акціонерна компанія (товариство) Товариство з обмеженою відповідальністю Товариство з додатковою відповідальністю Повне товариство Командитне товариство
Кооперативи	Виробничий кооператив Обслуговуючий кооператив Споживчий кооператив Сільськогосподарський виробничий кооператив Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив Кооперативний банк
Організації (установи, заклади)	Орган державної влади Орган місцевого самоврядування Державна організація (установа, заклад) Комунальна організація (установа, заклад) Приватна організація (установа, заклад) Організація (установа, заклад) об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки, споживчої кооперації)
Об'єднання підприємств (юридичних осіб)	Асоціація Корпорація Консорціум Концерн Холдингова компанія Інші об'єднання юридичних осіб
Відокремлені підрозділи	Філія (інший відокремлений підрозділ) без статусу юридичної особи Представництво без статусу юридичної особи
Об'єднання громадян, профспілки, благодійні організації та інші подібні організації	Політична партія Громадська організація, спілка об'єднань громадян Релігійна організація Профспілка або об'єднання профспілок Творча спілка (інша професійна організація) Благодійна організація Організація роботодавців Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку Орган самоорганізації населення

Назва	Форма господарювання
1	2
Інші організаційно-правові форми	Підприємець-фізична особа Товарна біржа Фондова біржа Кредитна спілка Споживче товариство Спілка споживчих товариств Інші організаційно-правові форми Недержавний пенсійний фонд

Таблиця 2

Частка організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств у їх загальному сільськогосподарському землекористуванні Київської області, %

Форми підприємств	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Фермерське господарство	2,57	2,89	2,72	4,04	3,48	3,81	3,38
Приватне підприємство	18,76	17,78	19,58	18,98	19,52	19,98	19,65
Колективне підприємство	0,15	0,11	0,08	0,17	0,17	0,24	0,16
Державне підприємство	6,36	5,27	4,39	3,91	3,86	3,80	3,43
Дочірнє підприємство	2,43	2,31	2,57	1,95	2,10	2,05	1,97
Відкрите акціонерне товариство	8,78	8,35	7,19	6,40	6,45	8,90	19,19
Закрите акціонерне товариство	5,49	6,10	4,74	17,51	16,10	11,57	0,09
Товариство з обмеженою відповідальністю	44,92	48,58	51,32	41,11	43,43	44,49	45,43
Товариство з додатковою відповідальністю	0,40	0,39	0,38			0,29	1,62
Кооператив	6,63	5,22	3,62	0,41	0,18	0,18	0,18
Виробничий кооператив	2,15	2,03	1,61	1,23	0,79	0,57	0,61
Сільськогосподарський виробничий кооператив	0,63	0,63	0,91	3,12	2,82	3,02	2,84
інші	0,72	0,34	0,89	1,15	1,10	1,11	1,47
Всього по області	100	100	100	100	100	100	100

Сільськогосподарські виробники в останні роки інноваційно активні, починається змінюватись парадигма їх мислення, в результаті чого близько 25% сільськогосподарських підприємств витратили на поліпшення виробництва в 2011 р. Це здійснюють в основному приватно-орендні та великі підприємства.

Інновації здебільшого впроваджують для покращення діяльності в рослинництві, зокрема 46% підприємств використовують нові сорти і гібриди сільськогосподарських культур, 25% впроваджують нове сільськогосподарське обладнання, 14% - випробовують нові системи культивування ґрунту. Крім цього широко

запроваджується система захисту рослин. Близько 52% підприємств, що займаються тваринництвом використовують нові породи сільськогосподарських тварин.

Подальший розвиток аграрної політики має спрямовуватися на формування багатокладної економіки з відповідним співвідношенням малих, середніх і великих підприємств різних організаційно-правових форм. Ці процеси нероздільні з створенням ринкової інфраструктури, розвитком регіональних і загальнонаціональних ринків продукції, праці й капіталу, досягненням комплексності та раціональності структури підприємств регіонів.

Важливо, щоб вся підприємницька діяльність на селі опиралася на державну підтримку шляхом створення підприємницького середовища. Потребує подальшого удосконалення організаційна і правова платформа сплати орендної плати за користування землею та майном, його відтворення, реєстрації прав на нерухоме майно, в тому числі на об'єкти, які є спільною частковою власністю членів колишніх реорганізованих КСП, створення аграрних формувань на засадах сумісної діяльності та партнерських стосунків, застосування економічних методів управління, збереження господарської самостійності підприємств та їх економічних інтересів. Формування як виробничих, так і обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів на місцях повинно стати базою розвитку альтернативної структури аграрного сектора економіки.

Потребує уваги і підтримки система дорадчо-консультаційних служб та їх представництв у регіонах, які у своїй діяльності мають виходити безпосередньо з інтересів аграрного підприємництва, з позицій зменшення тиску соціально-економічних негараздів на селянина.

Розвиток інтеграційних процесів має здійснюватися шляхом поєднання промислових підприємств із сільськогосподарськими формуваннями через інтеграцію аграрного, промислового, банківського, торгового капіталу з метою організації високоефективного товарного виробництва експортного спрямування, що неможливе без активної участі сільськогосподарських підприємств в інноваційних процесах галузі.

Актуальним щодо подальшого поглиблення підприємництва на селі є необхідність реалізації всебічно виваженої стратегії розвитку агробізнесу, яка б в умовах ринкових засад господарювання передбачала впровадження організаційних, економічних, правових та інноваційних заходів, спрямованих на подальший розвиток організаційно правових форм підприємницьких структур, з метою нарощування аграрного виробництва та його фінансового оздоровлення, всебічного розвитку підприємницької діяльності.

Отже, основним шляхом розв'язання зазначених проблем є розширене відтворення аграрного сектору економіки, яке вимагає створення певних економічних умов для впровадження інновацій у виробничий процес.

Подальші дослідження планується провести в напрямі формування моделі оптимізації та ресурсного забезпечення виробничої структури сільськогосподарських

підприємств з врахуванням інноваційної складової у діяльності підприємств аграрного сектора

Список літератури

1. Про інноваційну діяльність: Закон України No 40 - IV від 4 липня 2002 р. / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Бузовський Є.А. Обумовленість інноваційного розвитку аграрного виробництва / Є.А. Бузовський // Організаційно - економічні трансформації в аграрному виробництві: матеріали Всеукр. конгресу вчених економістів - аграрників, (Київ, 25 - 26 лют. 2010 р.); ННЦ «Ін-т аграр. екон-ки». – К. : Ін-т аграр. екон-ки, 2010. – С. 318 – 321
3. Дацій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України: монографія / О.І. Дацій. – К. : ННЦ ІАЕ, 2004. – 428 с.

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ІНДИКАТОРІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

*Шведчиков О.А., асистент кафедри оподаткування,
СНУ ім. В. Даля, м. Луганськ, Україна*

Процес розв'язання проблеми визначення рівня соціально-економічного розвитку передбачає формування системи показників (індикаторів), які деталізуватимуть фактори впливу на кінцевий результат і в такий спосіб визначатимуть доцільні напрями регулюючого впливу на процеси формування соціально-економічних механізмів розвитку. Індикатор – це елемент, показчик, пристрій, прилад, що відображає хід процесу або стан досліджуваного об'єкту, його якісні або кількісні характеристики у формі, яка є зручною для сприйняття людиною. Індикатор є узагальненою характеристикою та дозволяє провести ідентифікацію стану об'єкту, порівняти теоретичні та практичні результати його функціонування. Крім показників (індикаторів) практичне застосування також отримали індекси, які є агрегованими або зваженими показниками. Вони використовуються переважно у тих випадках, коли чітко простежуються причинно-наслідкові відношення між різними показниками [1].

При визначенні системи індикаторів щодо оцінювання рівня соціально-економічного розвитку необхідно враховувати такі принципи:

Ефективність. Витрати на дослідження зокрема, на збір та опрацювання інформації повинні бути незначними. Обираються показники, які є доступними, представлені у офіційних документах та систематично оновлюються.